

N:o 22.

Ank. till Riksd. kansli den 27 febr. 1904 kl. 2,30 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner angående ändring af 10 § näringsfrihetsförordningen m. m.

Lagutskottet har till behandling fått emottaga två inom Andra Kamraren, under n:o 59 af herr *K. H. Bergendahl* och under n:o 96 af herrar *E. O. Magnusson* i Tumhult och *J. P. Persson* i Hult väckta motioner, som med hvarandra äga nära samband och hvilka utskottet fördenskuil förehaft till gemensam handläggning.

Motionen n:o 59 lyder sålunda:

»Uti 10 § i kungl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet, sådan nämnda paragraf lyder genom kungl. förordningen den 30 juni 1893, är stadgadt, att handlande, som vill utom den ort, där han anmält sig till handels idkande, på kortare tid å auktion eller under hand annorledes än å marknad afyttra lager af handelsvaror (s. k. realisation), skall söka tillstånd därtill i Stockholm hos öfverståthållareämbetet och i öfriga orter hos vederbörande Konungens befallningshafvande, och gäller enahanda föreskrift för den, som utom den ort, där han är bosatt, önskar kringföra varor till salu annorledes än å marknad (s. k. gårdfarihandel).

Bih. till Riksd. Prot. 1904. 7 Saml. 16 Häft. (N:o 22).

Berörda stadgande, hvilket enligt 11 § i näringsfrihetsförordningen icke är tillämpligt i afseende å försäljning af lifsförnödenheter, jordbruks- och ladugårdsprodukter samt alster af inhemsk husslöjd m. m., har tillkommit i syfte att mot en besvärande samt mer eller mindre illojal konkurrens från främmande näringsidkare skydda dem, hvilka på försäljningsplatsen idka handel eller annan rörelse af stadigvarande art och där erlægga sina af rörelsen föranledda utskylder. Stadgandet torde jämväl vara ägnadt att utgöra ett skydd för allmänheten mot de geschäftsmakare, som, utan att äga en köpmans bättre egenskaper, hafva förmåga att genom braskande reklamer och en talande tunga uppväcka de lättrognas köplystnad och dymedelst vinna afsättning för varor, som icke kunnat afyttras i hemorten. Ty ofta är det öfverblifna, förlegade varor eller varor af underhållig beskaffenhet, som utbjudas vid en slik, tillfällig försäljning åt kundkretsen på den främmande orten. Ett sådant skydd för platsens egna näringsidkare och för allmänheten, som saknar all personlig kännedom om den tillfällige varuförsäljaren, synes vara fullt befogadt.

Det är under sådant förhållande högst betänkligt, att berörda stadgande så lätt kan kringgås och att detta i verkligheten så ofta sker. Det tillgår vanligen på det sätt, att handlande, som önskar att tillfälligtvis afyttra lager af handelsvaror på andra platser, än där han idkar handel, anmäler till det handelsregister, hvori hans firma finnes intagen, att han ämnar å vissa uppgifna orter öppna filialer af sin handelsrörelse med förvaltning från hufvudkontoret. Sedan en sådan handelsanmälan skett, hvilken anmälan för enskild handlande icke betingar högre kostnad än tre kronor, har anmälaren ansetts lagligen berättigad att å de uppgifna orterna uti tillfälligt förhyrd lokal eller eljest från bord eller stånd å allmän försäljningsplats idka försäljning af sådana varor, som utgöra föremål för hans handelsrörelse.

Till bestyrkande af att en sådan uppfattning gjort sig gällande kunna åberopas flera af Kungl. Maj:t meddelade utslag.

Uti ett sådant utslag, hvilket gifvits in pleno den 15 mars 1900, heter det, att då N. N. till handelsregistret anmält, att filial af den handelsrörelse, han behörigen utöfvade inom Ytterlännäs socken, komme att öppnas inom, bland andra socknar, Ramsele socken, ansågs af N. N. därefter vid särskildt tillfälle inom sist sagda socken i tillfälligt förhyrd lokal äfvensom från bord vid landsvägen idkad försäljning af korta varor hänförlig till sådan handel, hvartill N. N. på grund af berörda anmälan

vore berättigad; hvadan mot N. N. för sagda försäljning anställdt åtal ogillades.

På enahanda sätt kan den gå till väga, hvilken vill kringföra varor till försäljning annorledes än å marknad; han anmäler nämligen upprättandet af filialer på alla de orter, han ämnar besöka. Understundom plägar handelsanmälan ske till handelsregistren för de särskilda städer och orter på landet, där försäljning är afsedd att äga rum, och leder detta lika säkert till målet, ehuru sådant tillvägagående är något obekvämare och kostsamare.

Det synes således, som om en handlande genom att så förfara, som ofvan sägs, kan undandraga sig icke blott den afgift, som han enligt vederbörande ämbetsmyndighets bestämmande har att erlägga till den kommun, där den tillfälliga försäljningen äger rum, än äfven den pröfning, som han är skyldig underkasta sig och på hvilken ett afslag eller bifall till hans begäran kommer att grundas.

Då det åsyftade stadgandet uti ifrågakommande 10 § med den lydelse paragrafen nu äger således icke på ett tillfredsställande sätt tillgodoser det intresse, som stadgandet afsett att skydda, torde en ändring af eller ett tillägg till sagda paragraf af omständigheterna påkallas. Skulle ett sådant förtydligande tillägg till paragrafen ifrågakomma, torde åt det samma kunna gifvas ungefärligen följande lydelse:

Har den, som på grund af skedd anmälan är berättigad att å viss ort idka handel, tillika anmält, att han å en eller flera andra orter ämnar drifva handelsrörelse, men har den handel, han på dessa orter idkat, endast innefattat sådan försäljning af tillfällig art, hvarom i 1 mom. förmåles, eller varit af beskaffenhet, som i 2 mom. sägs, skall den omständighet, att anmälan skett, utan att tillstånd till sådan försäljning af vederbörande ämbetsmyndighet erhållits, icke medföra befrielse från påföljd för näringsrättighetens öferskridande, hvarom i 18 § i denna förordning stadgas.

Som jag emellertid förutser, att en bättre formulering af ett stadgande uti nämnda syfte kan gifvas än den, som här ofvan förslagsvis blifvit affattad, får jag, utan att påyrka antagandet af ett tillägg af nämnda lydelse, vördsamt hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t vidtaga sådan ändring i ofvannämnda 10 § i förordningen angående utvidgad näringsfrihet, att stadgandet, att näringsidkare icke må utan vederbörligt tillstånd på kortare

tid å auktion eller under hand afyttra lager af handelsvaror eller sådana varor genom kringförande försälja utom den ort, där han idkar handelsrörelse eller är boende, varder fullt verksamt.»

Motionen n:o 96 är af följande lydelse:

»Genom Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående utvidgad näringsfrihet af den 18 juni 1864 och lagen angående handelsregister, firma och prokura af den 13 juli 1887 hafva helt visst många fördelar vunnits för det fria varuutbytet befolkningen emellan, och den firma medgifna rätten att inom annan kommun än den, där hufvudkontoret är beläget, öppna filial af sin affär, har säkerligen tillkommit i afsikten, att större och solidare affärer på så sätt skulle uppstå, men jämsides med dessa fördelar hafva en del missförhållanden insmugit sig. Det tillgår nämligen ofta sålunda, att en handlande, vanligtvis af dem, som i sin hemort ej hafva större kundkrets, anmäler till handelsregistret, att han på ett flertal ställen — oftast inom 10 à 20 kommuner inom och utom länet — ämnar öppna filial af sin affär, men denna affär drifves på det sätt, att han på den plats, där filialen enligt anmälan skulle vara belägen endast under några dagar af året, då torgdag eller kreatursmöte enligt Konungens befallningshafvandes medgifvande äger rum på platsen i fråga, utbjuder sina varor i några för tillfället förhyrda tält.

Dylik provisorisk filialhandel utgör endast en maskerad gårdfarihandel till förfång såväl för denna som för de inom de respektive kommunerna bosatte och skattskyldige handlandena.

Enligt flera prejudikat må vid af Konungens befallningshafvande kungjord torgdag eller kreatursmöte ej andra varor utbjudas, än som i Konungens befallningshafvandes kungörelse nämnas, men denna lagens mening kan genom det nu rådande systemet för handelsfilialer ej vinna tillämpning. Härigenom hotas de i landet så talrikt anordnade torgdagarne och kreatursmötena att förändras till marknader, hvilket ingalunda varit afsikten. Denna olägenhet torde säkerligen kunna afhjälpas, om i lag stadgades, antingen att rätt till handel från provisorisk filial ej medgäfvades, eller åtminstone att den handlande, som erhållit dylik rätt, vore förpliktad drifva sin rörelse i egen byggnad eller i lokal, som icke blott för tillfället vore förhyrd.

På grund af det här anförda, få vi vördsamt hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t måtte till

Riksdagen inkomma med förslag, hvarigenom rätten för handlande att utom den ort, där han är boende och idkar handel, drifva handel från filial eller eljest utöfva sådan rörelse af tillfällig art, varder lämpligen begränsad.»

Enligt ursprungliga lydelsen af § 9 mom. 3 i förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864 skulle den, som ville, själf eller genom annan, utom den ort, där han var bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad, vara skyldig att, med företeende af föreskrifna intyg för behörighet att idka handel, anmäla sig i mantalsskrifningsorten hos vederbörande, d. v. s. i stad hos magistrat eller annan stadsstyrelse och å landet eller i köping hos Konungens befallningshafvande, kronofogde eller af Konungens befallningshafvande särskildt förordnad person. Han skulle därvid ock uppgifva de personer, han ville begagna till biträde i rörelsen, samt aflämna betyg, att sådan person vore välfrejdad och myndig. Beträffande utlänningar funnos i berörda författning särskilda bestämmelser.

Genom förordningen den 20 juni 1879 meddelades skärpta bestämmelser dels i afseende på utlänningars handelsrätt här i riket, dels och särskildt i fråga om den ambulatoriska handelsverksamheten, ehvad den öfvades af svenskar eller utlänningar, men redan snart därefter förspordes klagomål, att man icke med nämnda bestämmelser förmått afvärja de olägenheter, man åsyftat därmed förekomma. I skrifvelse till Kungl. Maj:t den 1 maj 1886 anhöll Riksdagen med afseende å vissa anmärkta olägenheter vid varors kringförande till försäljning, synnerligen då sådant skedde genom utlänningar, att Kungl. Maj:t täcktes bringa denna viktiga fråga under utredning samt, ifall omständigheterna skulle därtill föranleda, föreslå förändringar i gällande lagstiftning till olägenheternas afhjälpande. Riksdagen anförde därvid, bland annat, att ett ofog af nära likartad beskaffenhet med det, som bedrefves af kringresande handelsmän, hvilka, oftast af utländsk härkomst, icke tvekade att, för att bereda afsättning af sina varor, lämna bedrägliga uppgifter om dessas värde, ofta utöfvades på det sätt, att en handlande för kortare tid sloge sig ned på en plats vare sig i stad eller å landet och där till stort förfång för ortens bofasta handlande och skada för allmänheten utsålde en mängd mera eller mindre värdelöst kram, vanligen under benämning »realisation för en utländsk konkursmassas räkning» eller dylikt. För den ofta ganska betydliga vinst, som hämtades af en dylik försäljning, undginge vanligen försäljaren att

erlägga någon skatt till den kommun, inom hvilken försäljningen skedde. Då nya handelsplatser hastigt uppväxte och bofasta handlande funnes spridda öfverallt å landsbygden samt kommunikationerna alltjämt lättades och förbättrades, ansåge Riksdagen, att det slags handel, som här vore i fråga, icke i någon mån utgjorde ett verkligt behof för allmänheten och att därför en skärpning af villkoren för sådan handelsrörelse eller åtminstone ett strängare handhafvande af gällande därå tillämpliga bestämmelser icke kunde medföra någon skada för den allmänna rörelsen.

Med anledning af Riksdagens berörda framställning tillkom förordningen den 23 september 1887 om ändring af vissa paragrafer i förordningen den 18 juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet, genom hvilken förstnämnda författning införts de i hufvudsak ännu gällande bestämmelserna angående ambulatorisk handelsverksamhet. Enligt 10 § 1 mom. af näringsfrihetsförordningen erfordras, såsom herr Bergendahl i sin ofvanintagna motion anført, för bedrifvande af s. k. realisation numera särskildt tillstånd af öfverståthållareämbetet eller Konungens befallningshafvande, och skall vid ansökan om sådant tillstånd, som bör innehålla uppgift om kommun, hvarinom och tid hvarunder sökanden inom hvarje kommun ärnar bedrifva försäljningen, fogas dels betyg, att sökanden efter behörig anmälan inom riket idkar handel och gjort sig känd för redbarhet och ordentlighet, dels ock förteckning å varulagret. Om det sökta tillståndet beviljas, har i sammanhang därmed öfverståthållareämbetet eller Konungens befallningshafvande att, med afseende å varuförteckningens omfattning och det tillämnade antalet försäljningsdagar, bestämma en särskild afgift ej under 25 kronor eller öfver 500 kronor att af sökanden erläggas till hvarje kommun, inom hvilken försäljningen skall ske. Jämväl för behörighet att bedrifva s. k. gårdfarihandel erfordras, enligt hvad i 2 mom. af nyssnämnda paragraf stadgas, särskildt tillstånd, hvaremot skyldighet icke förefinnes att för sådan handel erlägga viss afgift.

I förevarande motioner anföres nu, att sådan ambulatorisk handelsverksamhet, som omnämnes i 10 § näringsfrihetsförordningen, kan bedrifvas och i tämligen stor utsträckning bedrifves i strid med syftet af nyssanförda bestämmelser, nämligen därigenom att en handlande till det handelsregister, där hans firma är intagen, anmäler, att han ämnar å vissa uppgifna orter öppna filialer af sin handelsrörelse. Sedan sådan anmälan skett skulle, enligt hvad i motionen anföres, köpmannen vara berättigad att på dessa orter, utan att därstädes drifva egentlig handelsrörelse, tillfälligtvis afyttra lager af handelsvaror.

Att en särskildt med s. k. realisation i viss mån likartad handelsverksamhet kan på sådant sätt som nyss nämnts bedrifvas, utan att bestämmelserna i 10 § näringsfrihetsförordningen äro därpå tillämpliga, är, såsom motionärerna anfört, också genom rättspraxis fastslaget, men olägenheterna häraf äro enligt utskottets mening icke så stora, att de böra föranleda lagstiftningsåtgärder, mot hvilka betänkligheter möta i åtskilliga afseenden.

Såsom af det ofvananförda framgår, var en af de väsentligaste anledningarna till utfärdandet af förordningen den 23 september 1887 att söka i det af Riksdagen i förutnämnda skrifvelse jämväl anförda förhållandet, att för realisationerna icke erlades skatt till den kommun, där försäljningen skedde, och med anledning däraf meddelades stadgande om afgift för rätt att bedrifva realisation. Vål är det riktigt, såsom i ofvan först intagna motion anföres, att en handlande kan genom det i motionen anmärkta förfarande undandraga sig berörda afgift. Men då en person till handelsregistret anmält, att han inom en kommun öppnat filial af sin handelsrörelse, och de affärer han på grund däraf satts i stånd att därstädes lagligen bedrifva hafva en afsevärd omfattning, lära vederbörande myndigheter kunna och böra tillse, att köpmannen i fråga icke undgår att till den kommun, hvarinom han hämtar inkomst, erlægga skatt för densamma. Vid sådant förhållande och då det ligger i de kommunala myndigheternas eget intresse att ägna uppmärksamhet åt att kommunen erhåller alla skattebidrag, hvartill den kan vara berättigad, i följd hvaraf det i allmänhet icke torde vara att befara, att sådan ambulatorisk handelsverksamhet som den nu ifrågavarande undgår vederbörlig beskattning, finnes sålunda från denna synpunkt enligt utskottets mening intet behof af ändrade föreskrifter i ämnet.

Hvad beträffar det af herr Bergendahl i motionen n:o 59 jämväl omnämnda förhållande, att en köpman genom det i motionen öfverklagade förfarandet kan undandraga sig den för tillstånd att företaga realisation föreskrifna pröfning, torde faran af olägenheter härutinnan icke heller vara särdeles stor. Den person, hvarom fråga är, besitter ju i hvarje fall de för handels idkande erforderliga kvalifikationerna. Och någon verklig pröfning af beskaffenheten utaf det varulager, som realisationen skall omfatta, lärer väl svårigen kunna förekomma ens då tillstånd till realisationen sökes enligt 10 § näringsfrihetsförordningen.

Det viktigaste skälet, hvarför utskottet icke kan förorda en lagstiftningsåtgärd af nu ifrågasatt innebörd, är dock, att det för vinnande af

motionernas syfte skulle vara nödigt att på visst sätt bestämma hvad som menades med filial af en handelsrörelse — hvilket torde möta stor svårighet — samt inskränka detta begrepp på ett sätt, som enligt utskottets mening kunde leda till praktiska olägenheter och hafva till följd, att under begreppet realisation skulle falla hvad som icke alls hade karaktären af detta slags handelsverksamhet. Att t. ex. fordra, att en handelsrörelse, för att kunna betraktas såsom verklig sådan och ej allenast anses såsom realisation, skall bedrifvas utan afbrott i anseende till tiden, lär icke låta sig göra. Å flera platser är befolkningens storlek betydligt olika under olika tider af året och sålunda omsättningen af handelsvaror växlande. Det kan väl icke blifva tal om att betrakta en vederbörligen till handelsregistret anmäld rörelse, som å en viss ort regelbundet bedrifves allenast under viss årstid eller del däraf, såsom realisation.

Att allmänhetens bästa mången gång kan tillgodoses därigenom, att de å viss plats bosatte handlandena utsättas för konkurens från en mera tillfällig handelsrörelse, synes utskottet äfven uppenbart. Väl ligger det onekligen i de bofaste handlandenas intresse, att dessa slags realisationsföretag förhindras eller försvåras, men denna omständighet kan enligt utskottets tanke ej verka afgörande gentemot de betänkligheter, som, enligt hvad ofvan framhållits, kunna anföras emot lagstiftningsåtgärden i det uti motionen angifna syfte.

På grund häraf hemställer alltså utskottet:

1:o) att förevarande motion n:o 59 icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda; samt

2:o) att motionen n:o 96 ej heller må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 februari 1904.

På lagutskottets vägnar:

CARL B. HASSELROT.

Reservation

af herr *Lindhagen*, med hvilken herrar *A. Olsson* och *Wiklund* instämt:

Mot de äldre bestämmelserna rörande rätt till varors kringförande till försäljning framkommo upprepade klagomål i anledning af de olägenheter, som däraf föranleddes vare sig denna rörelse bedrefs af kringvandrande handelsmän, eller en handelsman, såsom också var vanligt, för en kortare tid slog sig ned på en plats och »realiserade» ett medfördt handelslager. I båda fallen visade sig rörelsen lända till skada för allmänheten, som vanligen under falska förespeglningar förleddes till dyra och onyttiga inköp af dåligt kram. Och särskildt i senare fallet drabbades dessutom de bofasta, skattskyldiga handlandena ofta af en otillbörlig illojal konkurrens.

I anledning häraf reglerades den ambulatoriska handeln år 1887 på sätt som skett i 10 § af förordningen om näringsfriheten med de i 11 § omnämnda undantagsbestämmelser. Lagstiftningen skiljer härvid mellan s. k. realisation, eller då handlande utom den ort, där han, på sätt i 9 § sägs, anmält sig till handels idkande, på kortare tid å auktion eller under hand annorledes än å marknad vill afyttra lager af handelsvaror, och s. k. gårdfarihandel eller då någon vill själf eller genom annan utom den ort, där han vore bosatt, kringföra varor till salu annorledes än å marknad. I bägge händelserna fordras nu tillstånd, därvid pröfning äger rum af personernas lämplighet och andra inverkande omständigheter. Är fråga om realisation, fordras att afven förteckning öfver varulagret företes, samt att förskottsvis erlägges en för hvarje fall bestämd afgift, som tillfaller den kommun, inom hvilken försäljningen skall ske. Genom dessa bestämmelser har man velat bibehålla den ambulatoriska handelns fördelar men förekomma dess olägenheter. Och därjämte är vederbörande kommun alltid tillförsäkrad en viss inkomst, som i många fall ej lagligen kan i beskattningsväg påföras och för öfrigt i sådan ordning ofta blifver vanskelig att kunna uttaga.

Emellertid har det visat sig, att man härvid lämnat en lucka i lagstiftningen, som gifvit rum för ifrågavarande bestämmelsers kringgående. Genom en enkel anmälan om handels idkande och särskildt om afsikt att öppna filialer till handelsrörelse utöfvas på många orter faktiskt både realisation och gårdfarihandel utan att de för dessa slag af handelsrörelse

gifna villkor komma till uppfyllelse. Följden har också blifvit, att å nämnda orter de forna olägenheterna återkommit och med dem äfven de gamla klagomålen öfver desamma.

Det är också i och för sig ett missförhållande, att sålunda två i lagen definierade slag af handel få utöfvas utan iakttagande af därför stadgade bestämmelser. Och då dessa bestämmelser väl fortfarande få anses hafva skäl för sig, synas de äfven böra upprätthållas. Därigenom hindras ej att all annan handel fortfarande kan idkas äfven genom filial. Och är det till nytta, att en ords varubehof dessutom tillgodoses genom anordnande af realisation och gårdfarihandel, så möter därför ej heller något hinder, blott det sker i laga ordning.

Belysande för hvad frågan här egentligen gäller äro domstolarnas olika motiver i det uti ena motionen åberopade rättsfall, som i högsta domstolens minnesbok återgifves sålunda:

»Vid Ramsele tingslags häradsrätt yrkades ansvar å handlanden Gustaf Engblom i Nyland, för det han skulle utan erhållit tillstånd under kronoppbördsmöten i Ramsele socken åren 1898 och 1899 från en för tillfället förhyrd lokal äfvensom från invid landsvägen uppsatta bord idkat handel med färdiggjorda kläder, skodon, tyger och andra manufakturvaror m. m. Enär åtalade försäljningen icke utöfvats i det omfång, som afsåges i 9 § af kungl. förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 juni 1864, sådant detta lagrum lydde enligt kungl. förordningen den 23 september 1887, utan vore att hänföra till sådan handel af mera tillfällig beskaffenhet, som omförmäldes i 10 § af kungl. förordningen den 18 juni 1864, enligt dess lydelse i kungl. förordningen den 30 juni 1893, samt det ålegat Engblom att till erhållande af rätt till utöfvande af sådan handel utverka sig Konungens befallningshafvandes tillstånd, men handelsfirman C. J. Engblom & C:o i Ytterlännäs socken, af hvilken firma Engblom vore innehafvare, allenast låtit den 18 februari 1897 till handelsregistret för länet anmäla, att filial af firmans rörelse komme att öppnas inom Ramsele socken, dömde häradsrätten Engblom för hvad han sålunda låtit komma sig till last att, jämlikt 18 § i förstnämnda kungl. förordning, böta 50 kronor. — Svea hofrätt fann skäl ej vara anfördt, som kunde föranleda ändring i häradsrättens utslag. — Men enär upplyst vore, att handelsfirman C. J. Engblom & C:o i Ytterlännäs socken, af hvilken firma Engblom ostridigt vore innehafvare, låtit den 18 februari 1897 till handelsregistret för Västernorrlands län anmäla, att filial af firmans rörelse komme att öppnas inom Ramsele socken, och Engblom

icke i målet vore förvunnen att hafva idkat annan handel, än hvartill han på grund af samma anmälan varit berättigad, har högsta domstolen pröfvat rättvist, med ändring af domstolarnas beslut, ogilla den mot Engblom i målet förda talan».

På grund af hvad sålunda anförts och med erinran, att utskottet synes hafva förbisett, att motionärernas förslag syfta på icke blott realisation utan äfven gårdfarihandel, hvilken ofta står den förra mycket nära, hemställes,

att Riksdagen i anledning af förevarande motioner ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes vidtaga sådan ändring i förordningen om näringsfrihet, att genom vanlig anmälan om idkande af handelsrörelse ej må förvärfvas rättighet att, utan iakttagande af därför stadgade villkor, idka sådan handel, som i 10 § af sagda förordning under benämningarna realisation och gårdfarihandel omförmäles.
